

INDEKLIMAFILM

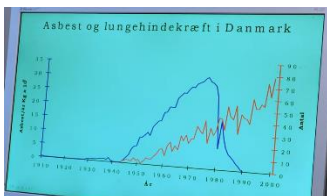
ASBEST I INDEKLIMAET

Asbestfibre udvides af mineraler og har været kendt i mere en 4000 år.

Fibrene er modstandsdygtige overfor kemisk og biologisk nedbrydning og smelter først ved 1150 grader. Det gør dem meget anvendelige som brandhæmmer og forstærkningsmateriale i byggematerialer.

Asbest er årsagen til flere kræfttyper. Heraf er nogle stadig stigende i antal.

Det kræver derfor særlige forholdsregler ved udtagning af prøver og grundige undersøgelser at analysere prøverne forud for beslutninger om, hvilke foranstaltninger, der skal tages i anvendelse for at modvirke spredning af asbest.

Vi opholder os op mod 90% af tiden indendørs – i vores boliger, på arbejdspladsen eller via kultur- og fritidstilbud. Derfor er et sundt indeklima afgørende for vores helbred, velvære og produktivitet. Indeklimaet defineres af en række parametre, heraf luftkvalitet (se også de øvrige indeklimatekster om dette emne). Særligt de partikler og fibre, som fx asbest, der har store helbredsmæssige konsekvenser, når de optræder i indeklima, skal have vores opmærksomhed.

Asbest har været anvendt siden 1800-tallet som et billigt og holdbart tilslag i byggematerialer og var almindeligt anvendt helt frem til midten af 1980-erne. Det betyder, at rigtig mange af vores bygninger indeholder asbest. Frigivne asbestfibre i luften er usynlige, og konsekvenserne af asbestpåvirkninger opstår som hovedregel først efter mange år efter, at man har indåndet fibrene, der er årsag til flere forskellige cancerrelaterede sygdomme, som ikke altid kan helbredes.

Denne film forklarer de helbredsmæssige effekter af asbest og viser eksempler på, hvor den kan forekomme i bygninger, og hvilke foranstaltninger, man skal iværksætte, hvis man har den mindste mistanke om asbest. Filmen viser også, hvordan man undersøger, om et byggemateriale indeholder asbest, så man kan iværksætte de rigtige tiltag for at undgå at asbestfibre spredes og indåndes.

BR 18 (§ 329-330)

Byggematerialer må ikke påvirke bygningers indeklima, så der opstår risiko for personers sundhed eller komfortmæssige gener. Dette krav gælder også underliggende konstruktioner eller materialer i facader, tage m.m.

De negative konsekvenser af risikable indhold i materialer skal dog kendes, før de omsættes til krav, og i asbestens tilfælde tog det lang tid at udfase disse fibre. Det første forbud mod asbest i byggematerialer kom først i 1972 og er siden blevet gradvist forbudt, men først i 2005 blev der totalt forbud mod import og produktion af asbest og asbestholdige produkter i Danmark.

DILLEMAER

Asbest kan optræde som både et indeklima- og arbejdsmiljøproblem. Derfor er der defineret krav fra Arbejdstilsynet, der sammen med en række tekniske anvisninger nøje beskriver, hvordan man håndterer asbest i bygninger. En løsning er at lade asbesten blive i vores bygninger, hvis blot den er indkapslet. Problemet er, at alle materialer med tiden nedbrydes, og dermed frigives der fibre til luften. I andre tilfælde fjernes de asbestholdige materialer under særlige vilkår. Det er i sidste ende en politisk beslutning, om man helt vil fjerne asbesten fra vores bygninger, hvilket er en meget omfattende opgave.

PROJEKTERING

Der findes i dag alternative forstærknings- og brandhæmmende løsninger, som har erstattet asbesten i byggematerialer. Ved renovering af bygninger skal der foretages en screening for miljøskadelige stoffer. Hvis der findes eller vurderes at være risiko for skadelige stoffer, skal det indarbejdes i udbudsmaterialet, og selve byggearbejdet med at fjerne asbest kræver viden, tid og omhyggelig overholdelse af Arbejdstilsynets krav.

KILDER OG HENVISNINGER

Bygningsreglementet
Indeklimaportalen.dk
Asbest i boliger - Bolius.dk
BYG-ERFA

Asbest – Arbejdstilsynet
Asbest og helbred – Bispebjerg Hospital
Asbest - Kræftens Bekæmpelse
Dansk Standard

FAKTA OM FILMEN

Billedformat: UHD-TV	Sprog: Dansk (med danske undertekster)
Produceret: 2023	Varighed: 06:38 minutter
Idé, research, optagelse, produktion og copyright	Niels Brøndbjerg, Teknik & salg ApS Anders Dylov, Chroma Film ApS
Indtaling	Birgitte Borup, journalist
Musik	Upright Music
Projektledelse	Graves Simonsen, uficio.dk
Primær målgruppe	Arkitekter, ingeniører, bygningskonstruktører og entreprenører
Filmen og faktaarket er produceret og udgivet med økonomisk støtte fra Grundejernes Investeringsfond og Realdania. Se andre indeklimatekster og læs mere på indeklimatekster.dk	